

Pandemická úmluva WHO a svoboda projevu

Doporučení Parlamentu České republiky · duben 2026

K L Í Č O V É Z J I Š T Ě N Í

Pandemická úmluva WHO ani revidované MZP nezavádějí přímou cenzuru. Rizika pro svobodu projevu existují v interpretační váze preambule Úmluvy, v ustanoveních Přílohy 1 MZP o „addressing misinformation and disinformation“ a v souběhu s evropským DSA. Parlament má **dvojitý rozhodovací prostor**: při nadcházející ratifikaci Pandemické úmluvy a při rozhodování, zda ponechat, nebo vzít zpět české odmítnutí MZP 2024 ze 14. července 2025.

S T A V K D U B N U 2 0 2 6

Pandemická úmluva WHO byla přijata 20. května 2025 (WHA78.1), čeká na finalizaci přílohy PABS (IGWG 27. 4. – 1. 5. 2026) a otevření k podpisu — pravděpodobně v návaznosti na 79. WHA 2026, tj. ratifikační debata v ČR v horizontu 2026–2027. **Revidované MZP** Česká republika formálně odmítla nótou ze 14. července 2025 podle čl. 61 MZP; pro ČR nejsou MZP 2024 v platnosti, zůstává MZP (2005) ve znění 2014 a 2022. ČR je jedním ze 13 států, které podaly formální odmítnutí podle čl. 61 (Argentina, Brazílie, ČR, Filipíny, Itálie, Izrael, Kanada, Německo, Nizozemsko, Rakousko, USA podle WHO Appendixu 4 ze září 2025; Nový Zéland a Slovensko z titulu prodloužené lhůty v březnu 2026); mechanismus je stejný, liší se pouze motivace. Švýcarsko přijalo s výhradou k Příloze 1, Části A, bodům 2(c)(vi) a 3(i) — jedinou výhradou v konsolidovaném textu WHO výslovně k „misinformation and disinformation“ v komunikaci rizik. **ČR si ponechává možnost odmítnutí podle čl. 63 MZP vzít zpět — rozhodnutí je plně v rukou Parlamentu.**

T Ř I V A R I A N T Y P O S T U P U K P A N D E M I C K É Ú M L U V Ě

A V A R I A N T A Neratifikace Parlament nevysloví souhlas s ratifikací. Úmluva pro ČR neplatí. Nejvyšší právní ochrana svobody projevu, nejvyšší diplomatické náklady.	B V A R I A N T A Výhrada + deklarace Ratifikace s výhradou podle čl. 25 a deklarací podle čl. 26. Inspirace: švýcarská výhrada u MZP zaměřená specificky na ustanovení o misinformacích; česká varianta by ji rozšířila o doprovodnou deklaraci na ochranu svobody projevu. Plná účast v koordinaci WHO s funkčními pojiškami.	C V A R I A N T A Jen deklarace Ratifikace pouze s interpretační deklarací. Minimální přijatelné řešení. Pokud neprojde ani C, ratifikaci neschválit.
---	---	---

Institut H21 doporučuje sekvenční zvažování: **A → B → C** · Pasivita = ratifikace bez výhrady i bez deklarace = historická chyba.

Č T Y Ř I O P A T Ř E N Í N E Z Á V I S L Á N A Z V O L E N É V A R I A N T Ě

- Rozhodnutí o českém odmítnutí MZP 2024 (varianty A'/B'/C'/D')** — Parlament nepřipustí zpětvzetí odmítnutí podle čl. 63 MZP bez předchozího schválení. Čtyři varianty: A' setrvat u odmítnutí, B' setrvat + vnitrostátní zákon o pandemické připravenosti, C' zpětvzetí se švýcarskou výhradou, D' zpětvzetí bez výhrady (nedoporučeno).
- Aktivní evropská politika ve vztahu k DSA** — Prosazování, aby posuzování systémových rizik podle DSA nekonstruovalo WHO jako autoritativní zdroj, jehož odchýlení samo o sobě zakládá rizikový obsah; respekt k testu proporcionality podle čl. 10 EÚLP. Výsledek v DSA není v pravomoci ČR samotné (jeden hlas z 27 v Radě EU) — doporučení je proto formulováno jako aktivní evropská politika, ne jednostranné rozhodnutí.
- Parlamentní dohled po celou dobu** — Stálá parlamentní podskupina pro globální režim pandemické připravenosti monitorující PABS, Konferenci smluvních stran, vodítka WHO k „core capacities“ a aplikaci DSA v oblasti veřejného zdraví.
- Transparentnost vztahu státu a platform** — Zákonná povinnost evidovat a zveřejňovat všechny kontakty státních orgánů s digitálními platformami směřující k moderaci obsahu; trestní odpovědnost za jejich utajování; soudní přezkum.